

STUDENTI OŽIVJELI SJEĆANJA BANATSKIH HRVATA

Etnolozi iz Zagreba na važnoj misiji

Banatska naselja, Starčeve i Opovo, 5. i 6. travnja bila su domaćini ekipi studenata Odsjeka za etnologiju i kulturnu antropologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu, koji su obavljali istraživanje starih običaja Hrvata u Banatu. Buduće etnologe i antropologe predvodila je njihova mentorka, prof. dr. sc. Milana Černelić. Ona već dugi niz godina sa studentima provodi terenska istraživanja u Vojvodini koja su za rezultat imala publikacije na temu kulturnoga nasljeđa i tradicije Bunjevaca i Šokaca u Bačkoj, srijemskih Hrvata, a nakon završetka faze ovog velikog projekta koja se odvijala u Starčevu i Opovu, očekuje se više znanstvenih radnji o narodnim običajima banatskoga ogranka hrvatske zajednice.

U istraživanju je sudjelova-

lo 11 studenata koji su dva dana proveli s kazivačima na terenu. Ispitanici su uglavnom bili starije životne dobi, muškarci i žene za koje su lokalni koordinatori procijenili da bi najbolje mogli opisati nekadašnji narodni život i kulturu. Većina je razgovore sa studentima vodila u prostorijama katoličke crkve, no, kod onih najstarijih i slabo pokretnih odlazilo se u kućne posjete.

Trajanje svake pojedinačne priče na određenu postavljenu temu trajalo je oko sat vremena. Susretljivi i gostoljubivi Banaćani pokazali su se kao odlični sugovornici, jer su mnogi od njih bili spremni oba dana u nekoliko navrata pripovijediti o svojoj tradicijskoj baštini. Najstarija kazivačica bila je Klara Stana iz Starčeva koja će u kolovozu navršiti 96 godina života.

»Studenti iz Zagreba s domaćinima i kazivačima u Starčevu

Svaka od šest tema o kojima se razgovaralo imala je detaljno razrađenu upitnicu. Kazivači su, dakle, govorili o narodnim vjerovanjima, tradicijskoj prehrani, te svadbenim, posmrtnim, porodnim i božićnim običajima. Uskrsni će običaji biti istraženi naknadno jer je jedan od studenata bio opravданo spriječen doći na teren. Postavljena pitanja i potpitana su imala za cilj potaknuti ispitanike na razgovor i podsjetiti ih na segmente iz narodnog života koje pamte iz svog djetinjstva i mlađosti ili samo iz priča starijih. Na taj su način tijekom ovih dugih intervjua mnogi već zamrli običaji oživljeni u sjećanjima na jedan osobit način.

Mladi istraživači nisu kriли svoje zadovoljstvo načinom na koji su ugošćeni, a mnogi od njih su po obilasku lokalnih znamenitosti i boljem upoznavanju sa žiteljima poželjeli dulje ostati u Banatu. Ponovnih će posjeta biti, jer ovaj tip etnološkog pristupa zahtjeva još dolazaka zbog kontrolnih i dopunskih istraživanja. Domaćini iz Starčeva i Opova su, pak, bili počastvovani što je netko isazio zanimanje za proučavanjem lokalnog kulturnog nasljeđa i s nestrpljenjem iščekuju objavljanje rezultata ove kratke znanstvene ekspedicije.

D.M.